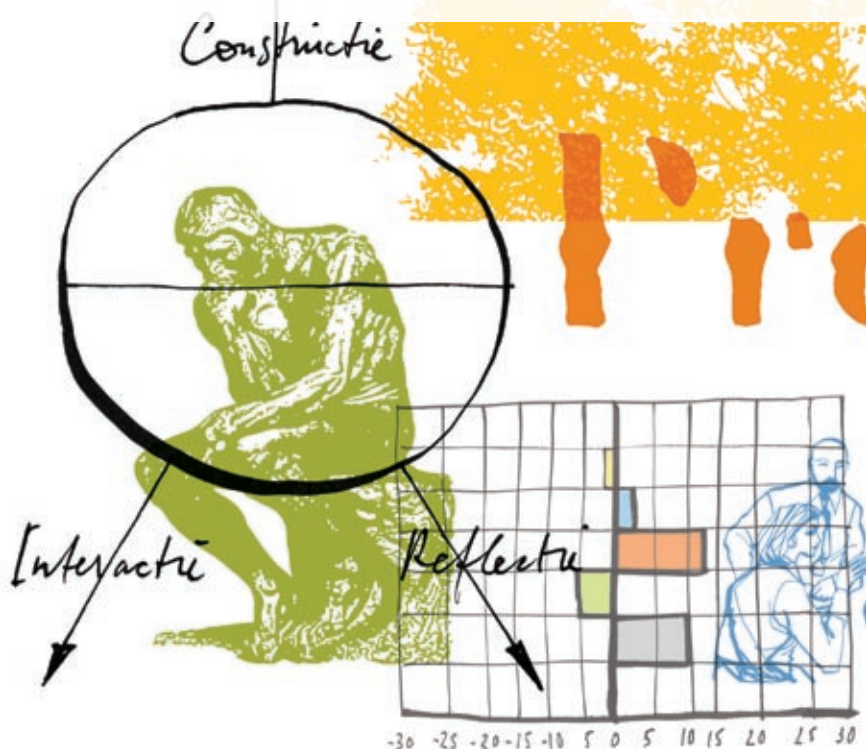

Situgram: uw voorkeuren in het leren

Language of Learning

Datum _____

Naam _____ M/V _____ Leeftijd _____

Functie _____

Organisatie _____ Afdeling _____

Aantal jaren werkervaring _____

Opleiding MBO HBO WO Anders _____

Afstudeerrichting _____

De gegevens uit deze scan worden gebruikt om onderzoek te doen naar leervermogen en patronen die inzicht geven in hoe mensen leren. Uiteraard worden de gegevens binnen het onderzoek geanonimiseerd. De instrumenten zijn ontwikkeld door Prof. dr. P. Robert-Jan Simons, Universiteit Utrecht, en drs. Manon C.P. Ruijters MLD, Twynstra Gudde, in het kader van de Language of Learning. Versie 03. © Twynstra Gudde en Universiteit Utrecht.

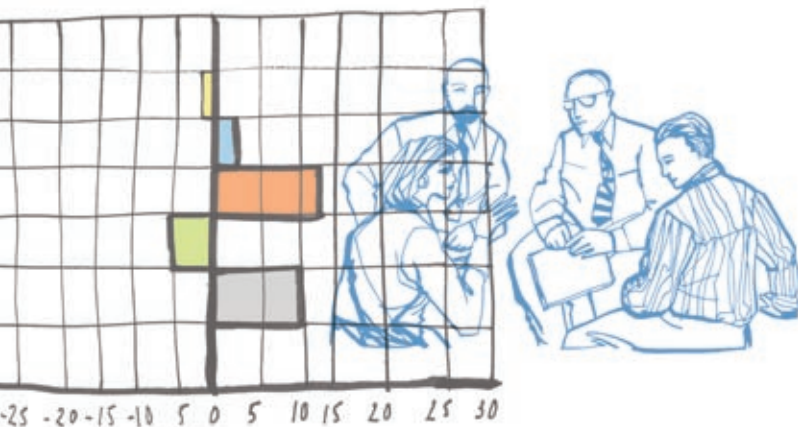
Inleiding Language of Learning

Uw ontwikkeling heeft u in eigen hand. U bepaalt zelf wat u wilt ontwikkelen. En dan? Ontwikkeldoelen worden al snel vertaald in opleidingen. Maar is dit dé manier voor u en bereikt u daar uw doel wel mee? De Language of Learning reikt taal aan om voorkeuren en gewoonten in het leren te herkennen en benoemen. De Language of Learning geeft inzicht in het leren, maakt het mogelijk de match te vinden tussen individu en leervorm om zo het eigen leren te sturen en verbeteren. Om uw eigen leren in kaart te brengen, kunt u gebruikmaken van twee instrumenten.

Het Situgram gaat in op de contexten waarin u graag leert, het Cognigram geeft aan welke denkgewoonten u heeft tijdens het leren. Het gaat in deze instrumenten over uw eigen leren, niet over het leren van anderen (leerlingen, medewerkers, en dergelijke). Het Situgram en Cognigram vormen samen uw leerprofiel.

Situgram: uw voorkeuren in het leren

Het Situgram typeert uw voorkeuren voor contexten om in te leren. Leert u graag door een lezing bij te wonen of door oefening, of door in het diepe te springen? Leert u bij voorkeur onder begeleiding, leert u met of van anderen? Vindt u het plezierig om te leren onder tijdsdruk in een complexe situatie of juist in een veilige omgeving waar tijd en ruimte is om te experimenteren? Uiteindelijk onderscheiden we vijf contexten die uitnodigen om de kunst af te kijken, te participeren, kennis te verwerven, te oefenen en te ontdekken.

Werkwijze

stap 1 Het Situgram bestaat uit vijftien vragen. Op elke vraag volgen vier of vijf antwoorden. Ga bij het beantwoorden van de vragen uit van een gemiddelde voorkeur (3). Spreekt een bepaalde context u (zeer) aan, kies dan 4 of 5. Vindt u een context minder plezierig of vervelend, kies dan 2 of 1. De aanwijzingen om uw leren te sturen worden duidelijker naarmate u vaker kiest voor uitersten.

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5
niet ←————— gemiddeld —————→ helemaal

1 = niet

2 = minder dan gemiddeld

3 = gemiddeld

4 = meer dan gemiddeld

5 = helemaal

stap 2 Herhaal de scores in de witte vakjes van de tweede kolom (dit betekent dat u soms de score twee keer dient te herhalen).

stap 3 Tel de scores uit stap 2 per kolom op (u heeft dan vijf subtotaal).

stap 4 Trek van elk subtotaal 45 punten af. De totalen bevinden zich tussen de -30 en +30.

stap 5 Visualiseer de gegevens in het Situgram.

stap 1

stap 2

1 Welke omstandigheden helpen u bij uw ontwikkeling?

1 - 5

- Wanneer er tijd en ruimte is om te oefenen
- Omgevingen waarin veel kennisbronnen aanwezig zijn
- Werksituaties waar ik nieuwe, interessante vraagstukken tegenkom
- Een inspirerende ontmoeting met anderen
- Complexe vraagstukken waarbij op korte termijn een oplossing moet worden geboden

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Hoe verwerft u kennis?

- Door goed te kijken wat werkt
- Door in gesprek te gaan met anderen
- Door leeractiviteiten te ondernemen
- Door alles wat ik doe

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3 Welke emoties helpen u bij uw ontwikkeling?

- Inspiratie, nieuwsgierigheid
- Veiligheid, vertrouwen
- Helderheid, zekerheid
- Spanning, werkdruk

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4 Waaraan ergert u zich in leeractiviteiten?

- Wanneer iets te langdradig is
- Wanneer mensen zich onttrekken aan het team
- Wanneer sprake is van onwetendheid, te weinig kennis van zaken
- Wanneer ik iets moet doen zonder dat ik me bekwaam voel
- Wanneer alles is dichtgetimmerd

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5 Wat betekent samenwerken voor uw ontwikkeling?

- In gesprek met anderen los ik gemakkelijker problemen op
- Met anderen leren is efficiënter
- Anderen helpen mij
- Ik zie anderen als klankbord voor mijn ideeën

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6 Hoe gaat u om met fouten?

- Van fouten die ik maak leer ik veel
- Fouten houden me alert
- Ik probeer fouten te voorkomen door een grondige voorbereiding
- Van fouten leer ik niet veel

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7 Waar gaat uw voorkeur in opleidingen naar uit?

- Leren rond een praktijkopdracht
- Intervisie
- Trainingen en workshops
- Bedrijfsbezoeken
- Lezingen en colleges

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8 Wat of wie bepaalt de richting van uw ontwikkeling?

- Dat wordt bepaald door wat ik tegenkom in mijn werk of daarbuiten
- Dat wordt bepaald door de ontwikkelingsrichting van mijn team
- Mijn ontwikkeling plan ik met hulp van een coach, manager of trainer
- Ik vind dat mijn ontwikkeling dient bij te dragen aan de organisatieontwikkeling

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9 Hoe organiseert u het leren in uw werk?

- Ik zoek de discussie met anderen op
- Ik lees op z'n tijd een goed boek
- Ik kom genoeg tegen in mijn dagelijkse werk
- Ik oefen bewust nieuw gedrag

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10 Wat is de belangrijkste valkuil in uw ontwikkeling?

- Te weinig tijd nemen om na te denken
- Te lang blijven hangen in bespiegelingen
- Te veel interessant vinden
- Blijven zoeken naar de waarheid
- Snel verveeld zijn

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11 Wie zet u in het werk aan tot denken?

- Deskundigen
- Collega's en vakgenoten
- Kritische buitenstaanders
- Dat kan iedereen zijn

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12 Hoe reageert u op onbekende situaties?

- Ik duik in het diepe
- Ik vraag advies aan anderen
- Ik zorg dat ik eerst kan droogzwemmen
- Ik probeer zo veel mogelijk te weten te komen

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

13 Waarover beschikt de ideale begeleider?

- Didactisch vaardigheden
- Vaardigheden in het begeleiden van groepsprocessen
- Praktijkervaring
- Scherpzinnigheid
- Vakkennis

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14 Welke kennis vindt u belangrijk?

- Expertise
- Gedeeld inzicht
- Bewezen kennis
- Kennis die houvast biedt

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15 Wat zet u aan het denken?

- Succesvolle oplossingen
- Verschillen in standpunten
- Mijn eigen handelen
- De benodigde kennis

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Subtotalen

stap 3

☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

stap 4

-45	-45	-45	-45	-45
-----	-----	-----	-----	-----

Totalen

☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Code

ka	pa	kv	oe	od
----	----	----	----	----

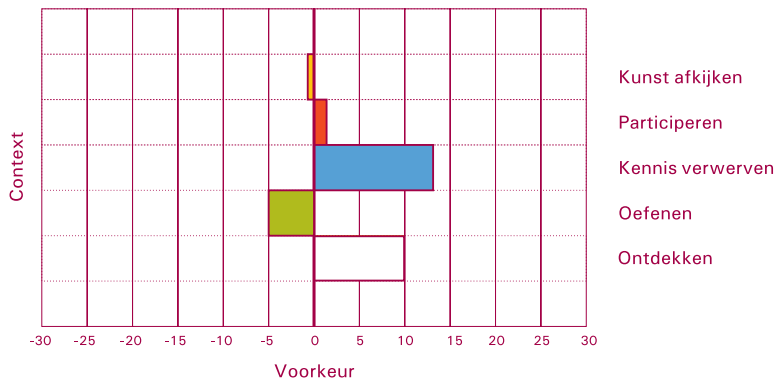
Situgram

	Code	Totalen
Kunst afkijken	Ka	
Participeren	Pa	
Kennis verwerven	Kv	
Oefenen	Oe	
Ontdekken	Od	

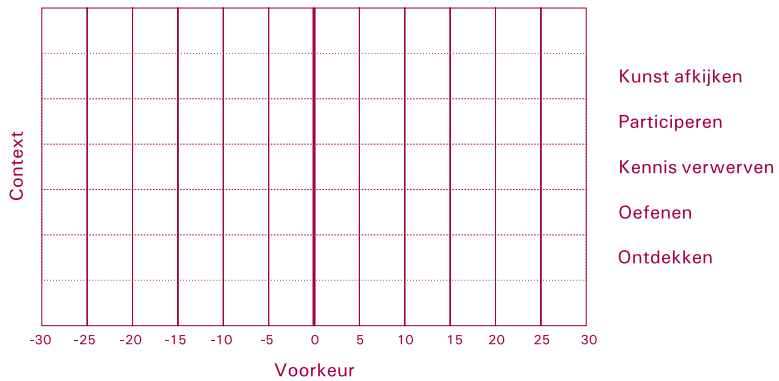

Zet de scores op de volgende manier in onderstaand Situgram.

Voorbeeld: een score $Ka=-1$, $Pa=2$, $Kv=13$, $Oe=-5$, $Od=10$ ziet er als volgt uit:

Zet uw scores in onderstaand Situgram.

Interpretatie Sitogram

Om optimaal resultaat te halen uit het leren, is het belangrijk te weten in welke situatie, welke context u bij voorkeur leert. Dit wordt met behulp van het Sitogram in kaart gebracht. U heeft de vragenlijst beantwoord en het Sitogram ingetekend. In deze bijlage treft u de interpretatie hiervan aan.

We onderscheiden de volgende vijf contexten:

- 1 Een context die uitnodigt tot 'kunst afkijken': denk aan leren van het kijken naar anderen, je afvragen 'wat werkt?' meeliften, overnemen, leren in het echte leven, druk is oké.
- 2 Een context die uitnodigt tot 'participeren': denk aan het leren in dialoog, met anderen leren, samen iets uitzoeken, onderling vertrouwen.
- 3 Een context die uitnodigt tot 'kennis verwerven': denk aan met een boek op de bank; een college of lezing, leren van experts, doelgerichtheid.
- 4 Een context die uitnodigt tot 'oefenen': Denk aan oefenen, training of begeleiding op de werkplek, veiligheid, coaching.
- 5 Een context die uitnodigt tot 'ontdekken': denk aan het in het diepe springen, nieuwsgierigheid, toeval, creativiteit.

De hiernavolgende paragrafen geven per context een korte omschrijving.

Voorafgaand aan deze beschrijvingen willen we u een aantal suggesties meegeven:

- aan de rechterkant van de middellijn ziet u de contexten waar u meer dan gemiddelde voorkeur voor heeft. Hoe groter het 'balkje', hoe sterker de voorkeur;
- aan de linkerkant van de middellijn ziet u de contexten waar u minder goed mee overweg kunt. Zijn de uitschieters hier erg groot, dan kan dat zelfs een weerspiegeling zijn van een afkeer of allergie ('rollenspel, daar heb ik echt een hekel aan');
- bekijk de onderlinge verschillen tussen de contexten. Zijn de 'balkjes' klein, dan heeft u geen uitgesproken voor- of afkeer voor een bepaalde context en kan elke vorm van leren voor u even effectief worden ingezet;
- heeft u duidelijke uitschieters: besteed extra aandacht aan de hoogste en de laagste score.

De leercontexten

Kunst afkijken

Leren wordt vaak geassocieerd met rust en veiligheid. Kunst afkijken floreert echter onder spanning. Bij deze leeders vormt de dagelijkse praktijk de beste leeromgeving en die is hectisch, vrij onvoorspelbaar en constant in beweging. Zij zoeken zelf situaties op waar zij iets van leren. Het leren kenmerkt zich door het afkijken van de kunst. Ze horen dan ook graag een goed verhaal over een 'best practice' en hebben respect voor inhoudelijke expertise. Ze leren door goed te observeren, en van anderen te horen wat werkt. Ze analyseren wat wel en niet tot succes leidt en wat bruikbaar is, en passen dat zelf toe. Meeliften is voor hen dus geen manier om het leren (of werk) te omzeilen, maar juist om verder te komen. 'Je laat liggen wat je al weet of niet nodig hebt en stapt meteen door naar de 'complexe' situatie.' Het spreekt waarschijnlijk voor zich dat deze leeders niet gemotiveerd raken door een spel- of oefensituatie. Dit wordt al snel ervaren als 'kinderspel'. Ze leren het liefst in de échte wereld (in plaats van in de leerwereld) waar ze worden uitgedaagd om in een grote complexiteit dingen voor elkaar te krijgen. Dat betekent dat de uitdaging ook is fouten te voorkomen of van een nadeel een voordeel te maken.

Suggesties voor uw eigen leren en ontwikkelen:

- leren in het werk; ga niet te snel naar een opleiding, zoek eerst mogelijkheden om in het werk te leren;
- als u toch een opleiding zoekt, kies dan voor die opleidingen waarin best practices worden besproken;
- organiseer mensen om u heen die u bewondert of die iets wat u wilt leren al beheersen, en observeer goed;
- vraag collega's wat 'werkt';
- expliciteer succesfactoren.

Participeren

Leren is in het verleden vaak gezien als een individueel proces. Steeds vaker wordt de sociale kant van het leren onderstreept. Leren doe je met en van elkaar. Kennis is niet iets objectiefs, iedereen heeft zijn eigen betekenis, maar door er over te praten kom je tot een gezamenlijke betekenis. Mensen die juist samen met anderen goed tot leren komen, hebben het sparren nodig om eigen ideeën helder te krijgen en aan te scherpen. Je wordt gedwongen om iets onder woorden te brengen. Bovendien word je gevoed door reacties en ideeën van anderen. En het is voor iedereen een win-win situatie. Leren is voor deze leerders het gemakkelijkst in een groep die aandacht heeft voor elkaar en waar men elkaar vertrouwt. Samen sta je sterk en kun je fouten voorkomen. Begeleiding kan interessant zijn, vooral in de vorm van een teamcoach die wat sturing geeft op de samenwerking. Maar onderling taken verdelen en wisselend voorzitterschap is ook een goed alternatief.

Suggesties voor uw eigen leren en ontwikkelen

- leren samen met anderen; zoek in werk en opleidingen naar die activiteiten waarbij samenwerken en samen leren centraal staat;
- houd er rekening mee dat vertrouwen een voorwaarde kan zijn om tot leren te komen;
- verzamel mensen om u heen die dezelfde vragen hebben als u. Doe indien mogelijk een beroep op een procesbegeleider;
- denk aan leervormen als 'actie-leren' en 'interview'.

Kennis verwerven

Hoewel veel begeleiders en docenten op zoek zijn naar manieren om theorie dichter bij de praktijk te brengen en uit de greep van het klassikale systeem te komen, zijn er mensen die juist ook een grote voorkeur hebben voor deze manier van leren. Zij hechten belang aan overdracht van kennis en het aanleren van vaardigheden. Zij leren vaak goed in een gestructureerde situatie waarin doelen zijn gesteld en waar het onderwijs wordt verzorgd door vakmensen, docenten die hun vak goed beheersen. Of zij verdiepen zich graag in vakkennis en zijn thuis te vinden met een boek op de bank. Kennis speelt dus een belangrijke rol.

'Fouten moet je voorkomen.' Fouten maken is een signaal van verkeerde planning, slechte voorbereiding of onvoldoende kennis. Deze leerders weten wat ze willen weten en richten hun leren op het bereiken van een concreet eindresultaat in heldere tussenstappen.

Suggesties voor uw eigen leren en ontwikkelen

- kennis verwerven; een opleiding is een mogelijkheid. Houd er rekening mee dat door het volgen van een opleiding geen verandering in de praktijk optreedt, maar dat kennis en handelingsrepertoire worden uitgebreid;
- plan het leren; bepaal wat u wanneer wilt leren en breek complexe leerdoelen af in subdoelen;
- regel een gesprek met een deskundige over het betreffende onderwerp;
- vermijd creatieve en ongestructureerde open bijeenkomsten. Deze kunnen irritatie opwekken.

Oefenen

Oefenen is, naast kennis verwerven, wellicht de bekendste leercontext. De bekendste vormen van oefenen zijn het rollenspel en de 'klassieke training'. Grootste zorg daarbij is de toepasbaarheid van het geleerde in de praktijk. Daarom wordt alles zoveel mogelijk geoefend en geleerd in situaties die de praktijk zoveel mogelijk benaderen. Momenteel wordt veel op de werkplek geoefend; denk aan training-on-the-job, stages en rollenspel. Centraal blijft daarbij wel dat het een leersituatie betreft. Dat betekent dat de omgeving veilig genoeg moet zijn om fouten te mogen en te durven maken. En dat de omgeving niet zo complex is dat leerders geen ruimte over hebben om zich te kunnen concentreren op het leren. Bovendien moet er voldoende rust zijn om te kunnen komen tot reflectie. Leren kan dus het beste in een rustige, veilige, niet te complexe, maar wel realistische omgeving waar men kan experimenteren, vragen kan stellen en tijd krijgt om over iets na te denken. De begeleiding kan uit de praktijk komen of een goede docent zijn. Belangrijk is dat er iemand naast staat die het leren kan begeleiden, situaties kan vereenvoudigen, op dingen kan wijzen of iets kan aanreiken dat de leerders weer een stap verder brengt. Met de begeleider kun je ook fouten bespreken, want fouten zijn een bron van informatie om waarvan je kunt leren.

Suggesties voor uw eigen leren en ontwikkelen

- leren in een veilige omgeving is voor u belangrijk en er moet kunnen worden geoefend. Dus bijvoorbeeld een training;
- laat uw omgeving weten wat u wilt leren. Dat zorgt ervoor dat fouten eerder worden geaccepteerd en de drempel voor het geven van feedback door mensen uit de omgeving lager zal zijn;
- wilt u in het werk leren, zoek dan een 'leermeester'. Iemand die voor u de lijnen uitzet en de kaders aangeeft;
- voordat u het gevoel heeft iets te hebben geleerd, wilt u zelf dingen kunnen uitproberen. Maak bijvoorbeeld met uw manager afspraken over tijd en ruimte om met nieuwe competenties te kunnen experimenteren.

Ontdekken

Ontdekkend leren gaat ervan uit dat leven en leren synoniemen zijn. Leren doe je niet alleen tijdens een opleiding, leren doe je continu. Niet leren bestaat niet. Dit bewustzijn maakt dat veel geleerd wordt uit de dagelijkse gang van zaken en onverwachte gebeurtenissen. Leren in een officiële leersituatie (zoals een opleiding of workshop) is vaak te beperkend, te voorgestructureerd. Belangrijk is een grote mate van vrijheid. Deze leerders zoeken graag hun eigen weg. Dat hoeft niet noodzakelijkerwijs de meest efficiënte weg te zijn, als het maar de meest interessante is.

Een 'ontdekker' zoekt naar inspiratie en betekenis en haalt dit uit zijn omgeving, van vrienden, omstanders, en dergelijke. Kennis is wat je er zelf van maakt. Wat voor jezelf betekenisvol is, blijft hangen en wordt gebruikt. Een begeleider van het leerproces is voor hen niet noodzakelijk, maar een inspirerend docent of begeleider wordt serieus genomen. Deze leerders zijn vaak herkenbaar aan een drang naar creativiteit en het zelf willen uitvinden. Ze kunnen in eerste instantie wel eens chaotisch overkomen. Fouten horen erbij en houden je alert. Kost iets te veel moeite, dan weet je dat je een andere richting op moet.

Suggesties voor uw eigen leren en ontwikkelen

- vrijheid. Doelen zijn belangrijk, maar verhinderen uw leren. Leren doet zich voor op de meest onverwachte momenten, dus te veel doelgerichtheid kan spontaniteit in de weg staan;
- inspiratie is belangrijk. Dus zoek in uw omgeving naar mensen die u inspireren en ga daarmee gesprekken aan;
- neem de ruimte om bij een vraagstuk uitgebreid te zoeken op internet;
- zoek variatie in uw werkomgeving als u eentonigheid begint te ervaren;
- vier uw successen.

